

PTICE CERKVENIH PODSTREŠIJ IN ZVONIKOV NA GORENJSKEM

Člani skupine: Jurij Hanžel, Maja Marčič, Alen Ploj, Mirko Silan, Matjaž Premzl (mentor), Aleš Tomažič (mentor in pisec poročila)

UVOD

S pregledovanjem cerkva in gradov po Gorenjskem smo želeli zbrati čim večje število podatkov o gnezdenju sov in drugih ptic po objektih na našem območju.

METODE DELA

Obdelovano območje se je raztezalo med Jesenicami, Trzičem in Podbrezjam. Naš cilj je bil seveda pregledati vse cerkve na zadanem območju, v kolikor pa bi ostalo še časa, pa bi pogledali še v okoliške gradove.

Slika 1: Iskanje sledov ptic v cerkvenem zvoniku.

Od skupno 49 cerkev, ki stojijo na omenjenem območju, smo mi zvonili oziroma prosili za ključ pri 40. Vstop smo dobili pri zgolj 23 cerkvah in enem gradu. Razlogov za to je verjetno več. V prvi vrsti se ljudje zelo bojijo kraje in so nezaupljivi, saj se je to v zadnjih desetletjih pogosto dogajalo. Seveda smo za to imeli razumevanje. Pogosta je tudi bojazen, da bi v cerkvi dejansko živele kašne živali, saj je večina ljudi žal prepričana, da delajo škodo. Včasih jih zato celo preganjajo. Povsod nismo naleteli na razumevajoča ušesa, kar se tiče tega in tako tudi nismo dobili vstopa. Nekaj cerkva, v katere sicer nismo dobili vstopa, smo si natančneje ogledali od zunaj in tako med obdelane v širšem smislu štejemo 33 cerkev in en grad.

REZULTATI

Ob pregledovanju teh 34-ih objektov, smo v bistvu ugotovili, da cerkve na Gorenjskem niso primerno zatočišče za sove in tudi redko za druge ptice. Znake prisotnosti sov smo našli le v dveh cerkvah, in še to precej stare. V 17-ih cerkvah pa smo odkrili še prisotnost drugih ptic (tabela 1), v 16-ih prisotnost netopirjev in v treh prisotnost kune in dihurja (tabela 2)*. Poleg prisotnosti živali, smo si beležili tudi stanje cerkva, predvsem zamreženost in osvetljenost ter pogostost rabe objekta (tabela 3)*.

V splošnem lahko trdimo, da bo potrebnega precej dela, da bomo popravili napačen vtis, ki so ga ljudje tekom zgodovine dobili o živalskih obiskovalcih. Ko bodo vsi vedeli, da se netopirji ne zaletavajo v lase, ne pijejo krvi (vsaj pri nas ne), da sove ne prinašajo smrti in da golobi ne prenašajo kuge, takrat bodo verjetno tudi cerkve spet pogostejša prebivališča teh sicer redkih in koristnih gostov..Do takrat pa se moramo naprej truditi, da prebudimo nekoč tako vsakdanji občutek povezanosti z živalmi in nasploh z naravo.

Tabela 1: Ptice po objektih

Najdena vrsta ptice	Število objektov, v katerih je bila prisotna
Postovka <i>Falco tinnunculus</i>	2
Domači golob <i>Columba domestica</i>	9
Lesna sova <i>Strix aluco</i>	2
Hudournik <i>Apus apus</i>	2
Mestna lastovka <i>Hirundo rustica</i>	2
Bela pastirica <i>Motacilla alba</i>	1
Šmarnica <i>Phoenicurus ochruros</i>	6
Kavka <i>Corvus monedula</i>	2

Tabela 2: Druge živali po cerkvah

Najdene vrste drugih živali	Število objektov, katerih so bile prisotne
Kuna belica <i>Martes foina</i>	2
Dihur <i>Mustela putorius</i>	1
Navadni netopir <i>Myotis myotis</i>	2
Mali podkovnjak <i>Rhinolophus hipposeros</i>	6
Neznani netopirji	8

Tabela 3: Stanje objektov

Stanje objekta	Število objektov v tem stanu
Zamreženih	11
Osvetljenih (večinoma 150 W)	8
Prisotne odprtine	21
V redni uporabi	23
Stoječ v naselju	11

Slika 2: Mladiči postovke.